

იხილეთ 80 წლისა

ნაყოფს წარსულით, ხარობს მომავლით

ფართო ერუდიციის და განსაკუთრებით საქართველოს ისტორიის საკვანძო საკითხებში ზედმინდინდო გამოცდილებით შემოქმედებული, ახალგაზრდულ წლებში სამსახურით მრავალხარისხიანი სამინისტროს ერთ-ერთი გამოჩენილი სახეობის ხელმძღვანელი, ბორჯომის მუნიციპალიტეტის ინტელექტუალური საზოგადოების ბრწყინვალე წარმომადგენელი, ნაღვლიანი მცხოვრებ, ბატონი თამაზ ჩიქაძის რამდენიმე დღის წინ დაბადებულად 80 წელი მუსურულადაა.

ამ ღირსეულ პიროვნებას ჩვენმა გაზეთმა მოკლე ტექსტით დაბადების დღე მიულოცა, ახლა კი, ცოტა ვრცელად გვიჩვენა გავაცნოთ ბატონი თამაზი, რომელიც წამდევნიდა იმსახურებს ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საზოგადოებისაგან პატივისცემის და ღირსეულ დაცვას. ბატონი თამაზი მეტად საინტერესო და შინაარსიანი გზით მოვიდა ჩვენამდე, თბილისში დაიბადა ოთხმოცი წლის წინათ. 1961 წელს თბილისის №1 საშუალო სკოლა წარმატებით დაამთავრა, ხოლო 1967 წელს ასევე წარმატებით დაამთავრა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ქიმიურ-ტექნოლოგიური ფაკულტეტი და მუშაობა დაიწყო თბილისის ინსტიტუტის ნაწარმის ფაბრიკაში, ღირსეულად გაიარა გზა ცვლის უფროსობიდან მთავარი მექანიკოსის მოადგილემდე.

1971 წლიდან მუშაობდა საქართველოს საშენობო-საგებობათა მინისტრის სამინისტროში რეგიონი ინჟინერობის განყოფილების გამგის მოადგილედ. ბატონი თამაზს, როგორც საქმის მკოდესს, მაღალკვალიფიციურ სპეციალისტს ერთ ადგილზე დიდხანს არ ტოვებდნენ და ხშირად საპასუხისმგებლო ობიექტების

უფროსად ანიშნებდნენ. 1976 წლიდან ახალგაზრდა სპეციალისტი ჭიათურის სამშენობლო-საგებობათა კომბინატის დირექტორად დანიშნეს, ხოლო ორი წლის შემდეგ კვლავ მაღალ საპასუხისმგებლო თანამდებობაზე თბილისის სამთბო და გეოლოგიურ-საძებრო სამსახურის სამართავი სამმართველოს მთავარ ინჟინერად ნიშნულს, იმევე წლის ბოლოს ავტოსის სილიკატური, საკედელ მასალების ქარხნის გენერალური დირექტორად დანიშნეს და ერთდროულად მუშაობის გურჯაანის, სვანეთის ავტოსის და ასპინძის ბოლოს ქარხნებში.

ერთი სიტყვით, სადაც სამინისტროს გაუფორმებდა, მაღალ კვალიფიციური სამურნეო მუშაკს, იქით ანიშნებდნენ. ბატონი თამაზის სახსებლოდ უნდა ითქვას, სადაც იმუშავა, ყველგან დამსახურებული ავტორიტეტი და ხელმძღვანელი და ხელქვეითთა შორის ღირსეული ავტორიტეტი მოიპოვა.

სულ მალე 1990 წელს ბატონი თამაზი სამშენობლო სამმართველოს სამართავი სამმართველოს უფროსად და კოლეგის წევრად დანიშნაურეს.

1993 წელს ლილის სამშენობლო

ლათა კომბინატის დირექტორად დანიშნეს, იქ ხუთი წელიწადს იმუშავა და მრავალი წარმატებული პროექტები და პროგრამები განახორციელა, ერთხანს ქართული-რუსული ერთობლივი ფორმის „იბერფარისს“ დირექტორად პირიქით, სადაც კიდევ უფრო გაიზარდა მიწოდების დავალების შესრულების ხარისხი და პროგრამების შესრულების ხარისხი. უცნაური გასულზე ბატონმა თამაზმა ნაღვლიანი თვისი წინაპრების სახლი დაიღი ბინა, იმ სახლში, სადაც თავის ბავშვობის და ახალგაზრდობის წლები გაატარა.

მეტად საპასუხისმგებლო თანამდებობებზე მოინიშნა მუშაობა, მუშაობდა, რომ სამშენობლო სამმართველოში მუშაობის წლებში მუშაობის შედეგად 500 მილიონი ავტოს და სამშენობლო მუშაო მიგანხიდა, ეს კი არც თუ მცირედი წვლილი შექმნის აღმშენებლობისთვის, - სიამაყით მიიხიბა ბატონმა თამაზმა.

წარმატებულმა სამურნეო მუშაკმა ხელმძღვანელებისაგან მრავალი ჯილდო დაიმსახურა, რაც მისი შრომის ღირსეულად აღიარების საწინდარია და ნამდვილად სასიხარულოა. ბატონი თამაზი ახალგაზრდული

წლებიდან შესანიშნავი ერუდიტი გახლდათ. ეს თვისება არც მოხუცობის წლებში განელება. ახალგაზრდულ წლებში სპორტის ოსტატობის კანდიდატი იყო ვადრაკი. 1961 წელს საქართველოს ჩემპიონი გახდა მოსწავლეობის შორის, იყო საქართველოს ნაკრულის წევრი მოსწავლეობის შორის და დიდ წარმატებებს მიიღწია საკუთრივ შვიტბურში, რომლებიც გამართა თბილისში, რიგგამო, ვილინოში, ბაქოში და სხვაგანაც. ასაკის მიუხედავად ახლაც ხალხის თამაშობს ჭადრაკს და ხშირად გამარჯვებული გამოდის ბორჯომსა და ახალციხეში გამართულ ტურნირებში. ამ ნარკვევის დასაწყისში ვახსენებ ბატონი თამაზის შემოქმედებით და მაღალი ერუდიტობის შესახებ, რომლის შესახებც დიდხანს შეიძლება საუბარი. იგი ჩვენი გაზეთის სასურველი ავტორია, რომლის კალამს ეკუთვნის არაერთი საგულისხმო ისტორიული ნარკვევი, მისი წერი-

ლები იბეჭდება „ლიტერატურულ მესხეთში“, რაც მთავრად, ბატონი თამაზთან საუბარი თითქმის ყველა საკითხზე შესაძლებელი დაწყებული საზოგადოებრივი, სოციალური, ეკონომიკური და პოლიტიკური თემებით დამთავრებული. საკვირველია, ყოველდღიური შრომით დაღლილი როგორ ასწრებს მსოფლიოში მიმდინარე პროცესების გაცნობას.

იგი შესანიშნავი მეფუტყრეა, რამდენიმე ათეული სკის მოვილა-პატრონობა არც ისე ავლილია. მისი კეთილმოხილება და გულუხვობა, მეგობრული და გულუხვ იტყვის, ეს კი ბატონი თამაზის პიროვნების წამდევნიდა ღირსეულად წარმოაჩენს.

ბედნიერება ბატონი თამაზთან ურთიერთობა და მეგობრობა. ღმერთმა დალოცოს მისი ღამბაშო ოჯახი, მეუღლე, ორი შვილი და 5 შვილიშვილი.

80 წელი მოხუცებულობაში გადადგომილი ასაკია, თუმცა ბატონი თამაზს მოხუცებულობის არაფერი აცხია. გენამს, ბევრჯერ გავგაზარებთ თავისი ნიჭიერებით და გინებამახებულობით, მრავალი შესანიშნავი წინადადება და პროექტის ავტორია, რომელთა პრაქტიკული ხორცშესხმა წამდევნიდა წამდევნიდა ბორჯომ-ნაღვლიანი-ახალციხე-ბაკურიანის საკუთრებო ზონას.

დიდხანს სიცოცხლე და ჯანბრითლება გინებდ ვუსურვოთ ღირსეულ მამულობის და ჩვენი რედაქციის სასიხარულო მეგობარს.

პალაჩინა ლომიძე

სიხსნავეი ახალგაზრდა

ბორჯომის ხეობის კარიბჭის ფარისხვალეა

სიხსნავეი ინჟინერი

დაბა ახალდაბა, ბორჯომის მუნიციპალიტეტში ერთ-ერთი დიდი ქალაქის ტიპის დასახლებაა. აქ ერთი დროს, როგორც იხივანი, ცხოვრობდა დედამ. მუშაობდა საავტომობილო ფაბრიკა, იყო ორი კინო-დარბაზი, საკედელ-მეორე და კოლეჯიანი. კოლეჯის დამფუძნებელი და მასწავლებელი მომსახურების კომბინატის რეკონსტრუქციის სპეციალისტის თანაგრძობაში. მექანიკურ მუშაობას ეწეოდა სანტარეო სკოლაში, ფუნქციონირებდა საბავშვო ბავა-ბალი, საჯარო და დანტექნიკის სკოლა. შუქნილი იყო ახალდაბის და ხეობის სატექნიკო. ზაფხულობით ათობით საბავშვო ბავა-ბალებს და პიონერთა ბანაკებს მასპინძლობდა. მრავალდ ჩამოდიოდნენ დამსვენებლები რესპუბლიკის ყველა კუთხიდან. დაბა ჰქონდა პატარა ბაზარიც, საყოველთაოდ ცნობილი პურის საცხობი და სხვა ობიექტები.

ხიდი. განსაკუთრებული გულმოდგინებით მუშაობენ მშენებლები ბორჯომის ქუჩის კეთილმოწყობისათვის, ორივე მხარეს კეთდება ტროტუარები, ყველა მოსახლეობის მელთა მიწის ფართობები გამოდის ქუჩის მხარეს, უკეთდება კაპიტალური გვირგვინი არსებებში ჩასმული ობიექტები, დამონტაჟდება ახალი ელექტროობიექტები და მისი განათებით. გარე განათების გაყენილობა სპეციალური კაბელებით მიწის ქვეშ ექცევა, ერთი სიტყვით, მსგავსი პროექტი არ არსებობს ახალდაბაში, არამედ სხვა დიდ ქალაქებშიც არ მინახავს, რაც კარგია და აღსანიშნავია. ასევე

უნდა აღინიშნოს ის ფაქტიც, რომ დაბას უკვე ემსახურება კომფორტული ავტობუსი, მგზავრობის ღირებულება 50 თეთრია, რომლის გადახდა სპეციალური ბარათის მეშვეობით ხდება.

კაპიტალური რემონტი ჩაუტარდა და სრულიად განახლდა დაბის ადმინისტრაციული სახლი, აქვე რეაბილიტირებული იქნა სანიადვრე არხი. დაბის ცენტრში კეთილმოწყობილი ისტორიული წყარო.

ერთი მნიშვნელოვანი პროექტის შესახებაც მინდა აღვნიშნო. ბორჯომის მუნიციპალიტეტის დაკვირვებით ტაშისკარის ხარხავე სისტემის დაკვირვება მხარეს, რკინიგზის გაუმჯობესო სადგურის მშენებლობა, რომლის სიმძლავრე 1,5 მეგავატით იქნება, პროექტის განხორციელების შემდეგ კეთილმოწყობა აქვე მდებარე ისტორიული ტყე-პარკი, რაც მნიშვნელოვანი სახელე იქნება არამარტო დაბისათვის, არამედ მუნიციპალიტეტისათვისაც.

საჯარო სკოლასთან კეთილმოწყობილი მშენიერი სკვერი, საჭიდაო დარბაზი, ტრენაჟორებით და მცირე შენობით, სადაც ფუნქციონირებს გასახდლის მოწყობა გათვალისწინებული.

სამომავლოდ გასაკეთებელი პერპეტიუა

დღემდე გაკეთებული და მშენებლის მიმართ მადლობა ექიმის მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელობას, სამომავლოდ გასათვალისწინებელია გათავაზებული

რუსთაველის, აკაკი წერეთლის, ა. ყაზბეგის ქუჩების საგალი ნაწილის ბოლო მოსაკვეთების კეთილმოწყობა, მოასფალტება. გათავაზებულია ქუჩაზე დასრულდა საკანალიზაციო ქსელის მოწყობა, რაც ძალიან კარგია, მაგრამ აუცილებელია, უფრო მჭიდროდ დასახლებული ქუჩების, კერძოდ, რუსთაველის, აკაკი წერეთლის, ყაზბეგის ქუჩების საკანალიზაციო ქსელის დაგეგმვა და შესრულება.

ასევე აუცილებელია ან გარდაცვლილი ბინის მფლობელის ალგენილი ფოტოების მოწოდებამდე მისასვლელი გზის გაფართოება და პირველ ტაშაზე მოხრევა, რამდენიმე მოასფალტება შეიძლება.

აუცილებელია საგანის გეგმის (ნითიულზე) უზინება, კერძოდ, „ფორიას“ სახაჭაბურქოდან ბორჯომის ქუჩის ბოლომდე ტროტუარის მოწყობა, სადაც ათობით დასაქმებული და მოსახლეობის დიდი ნაწილი გადაადგილდება. აუცილებელია რეაბილიტირებული ხელოსანების საფილტრი მურნეობის ექსპლუატაციით გაუმჯობესება.

დაბას ჭირდება პატარა ავტობუსი. პერსპექტივაში კულტურის სამინისტრომ უნდა იზრუნოს ნეფის IX საუკუნის მონასტრის აღდგენა, მანამდე კი მისსავალი გზის დასახლება 10 კილომეტრია უნდა გაგანგრედს და მოხრეგოს.

(აღკვეთა აღინიშნოს დაბაში სპორტული ინფრასტრუქტურის შემდგომი განვითარების შესახებ. დაბის ცენტრში იქ, სადაც საჯარო სკოლა და საბავშვო ბავა-ბალი მდებარებს, საფუძვრითი მოუდანი კეთილმოწყობილია. ეს „ბაზა“ ბორჯომის „თორისათვის“ მშენიერი სარეკრუ მოუდანი იქნება, მითუმეტეს, რომ შპანის მისაღებად ახლოს ორი ზოგადიგანა აბანოა.

მომონებაზე გარდაცვლილი

რამდენიმე დღის წინ, ბორჯომის რეკონსტრუქციის მიმდებარე მომინია გულამ. ბაქანზე მდგარი თბილისი-ბორჯომის მატარებელი შევიწქე, რომელიც რამდენიმე წუთში გავიდოდა. მოგონებებმა გაიკვირა ჩემში, გამახსენდა სტუდენტობის წლები, მეგობრებთან ერთად რომ მიწვევდა თითქმის ყოველ კვირას ბორჯომი-თბილისის მიმართულებით მეზავრობა. სწორედ ეს ნატორფერი-ნიტელ ფერებში შეღებული ელექტრიკი მატარებელი იყო საუკეთესო მოგონებების წყარო როგორც ჩემთვის, აღმათ ბევრი ადამიანისთვისაც. მასსუს, 4-5 საათი ისე გადიოდა, ვერც კი ვგრძნობდით, მატარებელი დიდხანს დასვარს როგორ მიუახლოვდებოდა ხოლმე. რთული შემთხვევები ყოფილა, ერთხელ, საღამოს საათებში ცვცხლი როგორ გაუწინდა მატარებლის და მთელი მეზავრობი კორტაგენის ტერიტორიაზე, რალაც გაურკვეველ ადგილას რომ ჩამოვსვენს. არა, კი არ ჩამოვსვენს, რაც ვიყავით შემინებულნი, რომ ხალხი გაგონებდათ თავისი ნებით ხტებოდა იმის მიმით, რომ ყველა გავიწინ ცვცხლი გაუწინდებოდა და ალდებოდა. თუმცა ახლა ძალიან ტკბილად მახსენდება ის პერიოდი. მე პირადად, ნოვში მატარებლით აღარ მიმგზავრიან, სწორედ იმ დღეს, როდესაც უკვე დაბინძურებული, ბუჩქნარით, ეკალ-ბარდები და ნაგვით სავეე ლიანდებ დაფინახე, აული შეეკუმბა, საოცრად სვედვარის მქვეშა დაბავანებული ლიანდვისა და სადგურზე გაუმჯობესო ლიანდვისა გამო. სთუთ არ შეიძლება, ასეთ უმწვენიერეს პუნქტში, ჩვენი სავიზიტო ბარათი, ბორჯომი-თბილისის მატარებელი და მთლიანად სადგურის ტერიტორია დასუფთავებული ხედვებოდა სტუმრებს? მართლაც სირცხვილია ამ ყოველივეს ასე ხილვა.

ნაბალი მხსნალი

რამდენიმე დღის წინ, ბორჯომის რეკონსტრუქციის მიმდებარე მომინია გულამ. ბაქანზე მდგარი თბილისი-ბორჯომის მატარებელი შევიწქე, რომელიც რამდენიმე წუთში გავიდოდა. მოგონებებმა გაიკვირა ჩემში, გამახსენდა სტუდენტობის წლები, მეგობრებთან ერთად რომ მიწვევდა თითქმის ყოველ კვირას ბორჯომი-თბილისის მიმართულებით მეზავრობა. სწორედ ეს ნატორფერი-ნიტელ ფერებში შეღებული ელექტრიკი მატარებელი იყო საუკეთესო მოგონებების წყარო როგორც ჩემთვის, აღმათ ბევრი ადამიანისთვისაც. მასსუს, 4-5 საათი ისე გადიოდა, ვერც კი ვგრძნობდით, მატარებელი დიდხანს დასვარს როგორ მიუახლოვდებოდა ხოლმე. რთული შემთხვევები ყოფილა, ერთხელ, საღამოს საათებში ცვცხლი როგორ გაუწინდა მატარებლის და მთელი მეზავრობი კორტაგენის ტერიტორიაზე, რალაც გაურკვეველ ადგილას რომ ჩამოვსვენს. არა, კი არ ჩამოვსვენს, რაც ვიყავით შემინებულნი, რომ ხალხი გაგონებდათ თავისი ნებით ხტებოდა იმის მიმით, რომ ყველა გავიწინ ცვცხლი გაუწინდებოდა და ალდებოდა. თუმცა ახლა ძალიან ტკბილად მახსენდება ის პერიოდი. მე პირადად, ნოვში მატარებლით აღარ მიმგზავრიან, სწორედ იმ დღეს, როდესაც უკვე დაბინძურებული, ბუჩქნარით, ეკალ-ბარდები და ნაგვით სავეე ლიანდებ დაფინახე, აული შეეკუმბა, საოცრად სვედვარის მქვეშა დაბავანებული ლიანდვისა და სადგურზე გაუმჯობესო ლიანდვისა გამო. სთუთ არ შეიძლება, ასეთ უმწვენიერეს პუნქტში, ჩვენი სავიზიტო ბარათი, ბორჯომი-თბილისის მატარებელი და მთლიანად სადგურის ტერიტორია დასუფთავებული ხედვებოდა სტუმრებს? მართლაც სირცხვილია ამ ყოველივეს ასე ხილვა.

ნაბალი მხსნალი

